

Modernitatearen autoengainua ikustera iritsi den pentsamendu eta jarreratzat ulertzen badugu postmodernitatea, esan daiteke 56ko belaunaldiaren pentsamenduak hortxe hartzen duela abegi. Hori da Alaitz Aizpuruk artikulu mamitsu bategan dakarkigun hipotesia, bereziki, Txillardegiren pentsamenduari eta ekarpenari dagokiola. Autoengainu horretatik askatzeko, postkolonialismoa –gaur egun, teoria dekolonialek esan ohi dutenez, esklaboa kolonialismoaren ispiluan bere buruari begira, eta esklaboa askatasunaren izenean ukatu zaion askatasunaren ispilua nagusiari itzultzen– eta existentzialismoa –krisiaren pentsamendua– akuilu izan zituzten Txillardegik eta bere belaunaldiak. Eta bi leku horietatik modernitateari egin dakioken kritika ez da modernitate hegemonikotik egin daitekeen bera.

Aizpuruk Txillardegiren pentsamendua eta ekarpena begirada kokatu batera dakar, Txillardegiren lekua ere kokatua zelako, erradikala, hitzaren zentzurik eta literalenean, hau da, erroetara lotua –Unai Iturriagak kontrazalerako osatu duen afixa totemikoak ere erradikal jasotzen du Txillardegi–. Begirada kokatu horrek Txillardegiren eta 56ko belaunaldiaren argazki egiazkoagoa dakarkigu, eta justuagoa, eta baita gaur egunerako baliagarriagoa eta erreskatagarriagoa ere. Begirada kokatu horretatik ikertzeak –hau da, bere historikotasunean baina bere historian eta bere emantzipazio arrazoi eta helburuetan kokatuta aztertzeak– beste engainu batek ere askatzen gaitu: menperatua den herri edo hizkuntza edo kultura edo komunitate baten azterketarako hegemoniaren pentsamenduaren betaurrekoak –eta pribilegioak, jakina– janzteak eta ñabardurarik gabe, edozer berdinduz, argazkia egiteak argazki desenfokatua, eta, are, okerra, are justu negatiboa –zuriak beltz eta beltzak zuri– ekar lezakeela.

Horrako auzi interesgarri eta funtsezko hori dakar artikulu solteaz osaturiko zenbaki berri honek. Bigarren artikuluak ere argazki sakon bat egiten digu oso gaurko dugun auzi baten bueltan: demokrazia ordezkatzailaren krisi betean, parte hartze politikoaz une oro hizketan ari garenean, gobernantza modu berriak ahotan ditugunean, herri mugimenduen eta ezkerreko gobernuen arteko

harremanak nolakoa behar duen izan, nola artikulatu daitezkeen, zer dioen teoriak, baina, are interesgarriagoa dena, zer ikas dezakegun hemengo praktika kokatuetatik; kasu honetan, Gipuzkoako Foru Aldundian, 2011tik 2015era Bildu koalizioa agintean egon zenean Berdintasun Zuzendaritzak –mugimendu feministarekin eta emakumeen elkartegintzarekin harremanetan– eta Ingurumeneko Departamentuak –hiri hondakinen eta erraustegiaren aferaren erdian– izandako jarduna eta esperientzia ikertu baititu Andere Ormazabalek, irakurri berri duen doktorego tesiaren laburpen esan-guratsu bat artikulura ekarrita.

Azken bi artikulua musikaren inguruan dira. Bi horiek ere hemen kokatuak. Eric Ditzarri antropologoak euskarazko raparen gainean jarri du begirada, Euskal Herriko musika eszenan bere lekua hartzen ari delako eta, rock erradikalak egin bezala, aldaketa politiko-sozialekin eta estetiko-musikalekin harreman zuzena duelako. Azkenik, Lorea Argarate musikari eta ingeniariak, bi lekuen uztartetatik, musikaren eta bere ingurune sozial eta kulturalaren eta teknologikoaren arteko harremanaz gogoetatu du.

Egunen gurpilean saileko artikulugileak ere gai interesgarri dartzoz: Itziar Ugartek, besteak beste, *Patria* eleberraren ingurukoak ditu gogoetagai; Jaime Altunak Txillardegiren soziolinguistika tematikoa hartu du abiapuntu; eta Alba Garmendia *fake news*-en fenomeno zahar-berriari buruz ari da.